

Til lovforslag nr. L 190. Betænkning afgivet af Arbejdsmarkedsudvalget den 16. maj 2001

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse

[af arbejdsministeren (Ove Hygum)]

1. Ændringsforslag

Arbejdsministeren har stillet 2 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 21. marts 2001 og var til 1. behandling den 4. april 2001. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Arbejdsmarkedsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 5 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og arbejdsministeren sendte den 20. december 2000 dette udkast til udvalget, jf. alm. del – bilag 107. Den 6. februar 2001 sendte arbejdsministeren de indkomne høringssvar til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 28 spørgsmål til arbejdsministeren til skriftlig besvarelse. Arbejdsministeren har besvaret 26 af disse spørgsmål.

Rettelse til lovforslagets bemærkninger

Arbejdsministeriet har i brev af 3. april 2001 gjort udvalget opmærksom på, at der i bemærkningerne til lovforslagets nr. 4, 3. afsnit, fejlagtigt står tallet 2. Dette skulle have været rettet til 3, således at det svarer til tallet i den under nr. 4 foreslåede § 4 a.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et flertal i udvalget (S, SF, DF, RV og EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stilede ændringsforslag.

Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget anerkender, at lovforslaget, i modsætning til mange andre implementeringer af EU-direktiver, vælger at udnytte minimumsdirektivernes mulighed for at fastsætte gunstigere vilkår for arbejdstagerne end fastsat i direktiverne. Lovforslaget forholder sig med § 4 a til de store problemer i forbindelse med udlåneringer og andre virksomhedsoverdragelser, som skyldes, at EU-direktivet og den hidtidige EU-loyale danske direktivimplementering gennem lov om lønmodtagernes retsstilling ved virksomhedsoverdragelse rummer EU's systematiske afvisning af at tage hensyn til kollektive arbejdstagerrettigheder ved EU-regulering af lønmodtagerrettigheder. Det er rigtigt og nødvendigt, at dansk lov udfylder dette store systematiske hul i EU-lovgivningen.

Men desværre rummer § 4 a kun en meget begrænset og yderst mangelfuld udfyldning af dette hul. De berørte lønmodtagere får ret til gennem deres fagforbund at kræve en forhandling med en erhverver, der ikke ønsker at tiltræde overenskomsten, om de individuelle rettigheder efter overenskomstens udløb. Men der er udelukkende tale om en forhandlingsret og ikke en aftaleret, ligesom der ikke er knyttet nogen form for kollektiv konfliktret til forhandlingsretten. At dømme efter lovforslagets bemærkninger vedrører denne forhandlingsret udelukkende de

Bet. o. lovf. vedr. lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse

individuelle rettigheder og ikke på nogen måde de kollektive rettigheder, der enten er gældende for overenskomstparten eller vedrører de enkelte lønmodtagere, men er knyttet til bestemmelser i overenskomsten.

Som det fremgår, efterlader lovforslaget næsten samtlige problemer vedrørende lønmodtagernes kollektive rettigheder uløste. Realiteten er, at lovforslaget næsten hjemler fri adgang til at bruge udliciteringer og andre virksomhedsoverdragelser til at konkurrere »mod bunden« og undergrave velerhvervede kollektive lønmodtagerrettigheder, herunder de kollektive rettigheder, der i den danske aftalemodel har afgørende materiel betydning for den enkelte lønmodtager, såsom ret til individuelle/kollektive lønforhandlinger i overenskomstperioden, ret til kollektive (lokal)aftaler vedrørende arbejdstid, ferietilrettelæggelse, afspadsering af overarbejde, distancearbejde, kompetenceudvikling, medarbejderudviklingssamtaler, medbestemmelses-systemer etc.

Dette ønsker SF ændret. SF ønsker, at erhververen forpligtes til at overholde de kollektive rettigheder, som de overtagne medarbejdere havde inden overdragelsen. SF ønsker endvidere, at erhververen forpligtes til at overholde rettigheder svarende til dem, der hjemles i forvaltningslovens partshøringsbestemmelse, såfremt medarbejderne har haft disse rettigheder før overdragelsen.

Samtidig ønsker SF, at lønmodtagernes ret til forhandling sker med udgangspunkt i ovenstående, og at forhandlingsretten således også vedrører retten til at forhandle med udgangspunkt i erhververens forpligtelse mht. de kollektive rettigheder.

Enhedslistens medlem af udvalget støtter lovforslaget, på trods af at de små forbedringer af lønmodtagernes retsstilling ikke tilnærmelsesvis sikrer de kollektive, overenskomstmæssige rettigheder ved virksomhedsoverdragelser. Enhedslisten kan ikke lade være med at undre sig over, at den socialdemokratisk ledede regering gennem implementering af ændringen af direktivet om arbejdstagernes rettigheder ved virksomhedsoverdragelse medvirker til, at EU-rettens udgangspunkt i de individuelle rettigheder undergraver det kollektive danske overenskomst-system.

Med Arbejdsrettens dom i PROSA-sagen i 1991 blev der fastlagt en retspraksis, hvorefter lov om lønmodtagernes retsstilling ved virksomhedsoverdragelse kun omfatter lønmodtagernes individuelle rettigheder. Lovforslaget retter, som sagt, kun lidt op på dette.

Enhedslisten vil derfor stille ændringsforslag uden for betænkningen, som indebærer, at de kollektive overenskomstmæssige rettigheder overføres i forbindelse med en virksomhedsoverdragelse. Dette vil forhindre de forringelser af løn- og arbejdsforhold, som f.eks. er set ved udliciteringer af bybusdrift.

Enhedslisten vil desuden pege på, at lovforslaget ikke giver tilfredsstillende løsninger på krav og ønsker fra de faglige organisationer om solidarisk hæftelse mellem erhverver og overdrager for at sikre, at lønmodtagerne kan få eventuelle tilgodehavender uden unødvendige forsinkelser, og om at udstrække lovens område til også at gælde nærfarten til søs.

Et *mindretal* i udvalget (V, KF og KRF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for det under nr. 1 stillede ændringsforslag og stemme hverken for eller imod det under nr. 2 stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* i udvalget (CD) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil dog stemme for det under nr. 1 stillede ændringsforslag.

Demokratisk Folkeparti var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 1

1) I den under nr. 4 foreslåede § 4 a ændres »han« 4 steder til: »denne«.

[Kønsneutralitet]

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, SF, DF, RV og EL):

2) Det under nr. 4 foreslåede § 4 a, stk. 2, 1. pkt., affattes således:

»Hvis erhververen ikke tiltræder overenskomsten, skal spørgsmål om overtrædelse af de berørte lønmodtageres rettigheder og pligter i henhold til en kollektiv overenskomst, jf. § 2, stk. 1, nr. 1, afgøres ved fagretlig behandling og endeligt ved Arbejdsretten, såfremt en af parterne begærer det.«

[Adgang til fagretlig behandling og endelig afgørelse ved Arbejdsretten]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Der er tale om sproglige ændringer. Lovteksten er ved en fejl ikke blevet formuleret kønsneutralt. Dette sikres med de foreslåede ændringer, idet »han« ændres til »denne«.

Til nr. 2

I min besvarelse af spørgsmål 18 har jeg givet udtryk for, at jeg ikke delte Advokatrådets betænkkeligheder ved det foreslåede § 4 a, stk. 2.

Dette betyder imidlertid ikke, at jeg ikke har noteret mig, at man havde sådanne bekymringer. Det forholder sig sådan, at langt størsteparten af de sager, man kan forestille sig mellem en erhverver, som ikke har tiltrådt overenskomsten, og en lønmodtager, vil vedrøre spørgsmål om overtrædelse af de individuelle rettigheder og forpligtelser, som bygger på overenskomsten. Sådanne spørgsmål afgøres i det fagretlige system endeligt af Arbejdsretten (mens sager om fortolkning af overenskomster afgøres endeligt ved faglig voldgift).

For at imødekomme de anførte bekymringer foreslås det at ændre bestemmelsens anvendelsesområde til det, der er dens væsentlige område, sådan at det alene er sager om overtrædelse, der kan begæres afgjort i det fagretlige system. Dette indebærer, at sager, der ikke forinden er løst ved forhandling, jf. bl.a. »Normen«s regler, afgøres endeligt af Arbejdsretten. Da arbejdsretslovens § 10 således ikke kan finde anvendelse, vil Arbejdsretten i givet fald skulle afgøre sagen i sin helhed. Endvidere ændres bestemmelsen sådan, at denne kan påberåbes af begge parter og ikke kun af den part, som konkret rejser sagen.

Poul Erik Dyrland (S) Ole Vagn Christensen (S) Carsten Hansen (S) Bjarne Laustsen (S) fmd.

Anne-Marie Meldgaard (S) Ole Sohn (SF) nfmd. Susanne Clemensen (CD)

Anders Samuelsen (RV) Jette Gottlieb (EL) Charlotte Antonsen (V) Eva Kjer Hansen (V)

Ulla Tørnæs (V) Jens Vibjerg (V) Knud Erik Kirkegaard (KF) Pia Christmas-Møller (KF)

Klaus Kjær (DF) Ole M. Nielsen (KRF)

Demokratisk Folkeparti havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Socialdemokratiet (S)	64 *	Det Radikale Venstre (RV)	7
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	43 *	Enhedslisten (EL)	5
Det Konservative Folkeparti (KF)	17 **	Kristeligt Folkeparti (KRF)	4
Socialistisk Folkeparti (SF)	13	Demokratisk Folkeparti (DMF)	1
Dansk Folkeparti (DF)	10	Valgt på Færøerne (FÆR)	1
Centrum-Demokraterne (CD)	8	Uden for partierne (UP)	6

---

* Heraf 1 medlem valgt i Grønland

** Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Oversigt over bilag vedrørende L 190

Bilagsnr.	Titel
1	Rettelse til lovforslagets bemærkninger til nr. 4, 3. afsnit
2	Tentativ køreplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Høringssvar, fra arbejdsministeren
4	Spm. 1 om opstramning af praksis om en frist på 6 uger, til arbejdsministeren Spm. 2 om lovforslagets overensstemmelse med domstolspraksis, til arbejdsministeren Spm. 3 om afgørelse af sager vedrørende ikke-overenskomstparter, til arbejdsministeren Spm. 4 om tvang ved afgørelse af sager, til arbejdsministeren Spm. 5 om procesabilitet i forbindelse med undgåelse af tvister, til arbejdsministeren Spm. 6 om underretning af fagforbund, til arbejdsministeren Spm. 7 om antal sager, der er anlagt ved de almindelige domstole, til arbejdsministeren Spm. 8 om stigning i antal anlagte sager i forbindelse med overførelse til det fagretlige system, til arbejdsministeren Spm. 9 om frihed til ikke at indgå en overenskomst, til arbejdsministeren Spm. 10 om stridigheder ved overdragelse, til arbejdsministeren Spm. 11 om stigning i antallet af stridigheder, til arbejdsministeren Spm. 12 om indbringelse af sager for Arbejdsretten, hvor der ikke kan idømmes bod, til arbejdsministeren Spm. 13 om tillidsrepræsentanters rolle i forhold til lønmodtagernes retsstilling, til arbejdsministeren Spm. 14 om, hvad der ligger i pligten til at forhandle, til arbejdsministeren Spm. 15 om redegørelse fra Justitsministeriet vedrørende pligt til at forhandle, til arbejdsministeren Spm. 16 om tvungen fagretlig behandling, til arbejdsministeren Spm. 17 om iværksættelse af kollektive kampskridt i forbindelse med indledte forhandlinger, til arbejdsministeren Spm. 18 om kritik af lovforslagets § 4 a fra Advokatrådet vedrørende fratagelse af fleksibilitet fra Arbejdsretten, til arbejdsministeren Spm. 19 om Justitsministeriets vurdering af kritik fra Advokatrådet, til arbejdsministeren Spm. 20 om Justitsministeriets vurdering af lovforslagets § 4 a, stk. 2, om tvungen fagretlig behandling, til arbejdsministeren Spm. 21 om arbejdsmarkedets parter afstandtagen til lovforslaget, til arbejdsministeren Spm. 22 om konflikter i forbindelse med virksomhedsoverdragelse, til arbejdsministeren Spm. 23 om bevis i forbindelse med uenighed, til arbejdsministeren Spm. 24 om gennemførelse af retssager indeholdende bevis for overdragelse, til arbejdsministeren Spm. 25 om gældende frist, til arbejdsministeren

Bilagsnr.	Titel
5	Spm. 26 om indførelse af mere vidtgående bestemmelser, end det er krævet i de tilgrundliggende direktiver, til arbejdsministeren
6	Svar på spm. 1 om opstramning af praksis om en frist på 6 uger, fra arbejdsministeren
	Svar på spm. 2 om lovforslagets overensstemmelse med domstolspraksis, fra arbejdsministeren
	Svar på spm. 3 om afgørelse af sager vedrørende ikke-overenskomstparter, fra arbejdsministeren
	Foreløbigt svar på spm. 4 om tvang ved afgørelse af sager, fra arbejdsministeren
	Svar på spm. 5 om proceshabilitet i forbindelse med undgåelse af tvister, fra arbejdsministeren
	Svar på spm. 6 om underretning af fagforbund, fra arbejdsministeren
	Svar på spm. 7 om antal sager, der er anlagt ved de almindelige domstole, fra arbejdsministeren
	Svar på spm. 8 om stigning i antal anlagte sager i forbindelse med overførelse til det fagretlige system, fra arbejdsministeren
	Svar på spm. 9 om frihed til ikke at indgå en overenskomst, fra arbejdsministeren
	Svar på spm. 10 om stridigheder ved overdragelse, fra arbejdsministeren
	Svar på spm. 11 om stigning i antallet af stridigheder, fra arbejdsministeren
	Svar på spm. 12 om indbringelse af sager for Arbejdsretten, hvor der ikke kan idømmes bod, fra arbejdsministeren
	Svar på spm. 13 om tillidsrepræsentanters rolle i forhold til lønmodtagernes retsstilling, fra arbejdsministeren
	Svar på spm. 14 om, hvad der ligger i pligten til at forhandle, fra arbejdsministeren
	Foreløbigt svar på spm. 15 om redegørelse fra Justitsministeriet vedrørende pligt til at forhandle, til arbejdsministeren
	Foreløbigt svar på spm. 16 om tvungen fagretlig behandling, fra arbejdsministeren
	Svar på spm. 17 om iværksættelse af kollektive kampskridt i forbindelse med indledte forhandlinger, fra arbejdsministeren
	Svar på spm. 18 om kritik af lovforslagets § 4 a fra Advokatrådet vedrørende fratagelse af fleksibilitet fra Arbejdsretten, fra arbejdsministeren
	Foreløbigt svar på spm. 19 om Justitsministeriets vurdering af kritik fra Advokatrådet, fra arbejdsministeren
	Foreløbigt svar på spm. 20 om Justitsministeriets vurdering af lovforslagets § 4 a, stk. 2, om tvungen fagretlig behandling, fra arbejdsministeren
	Svar på spm. 21 om arbejdsmarkedets parters afstandtagen til lovforslaget, fra arbejdsministeren
	Svar på spm. 22 om konflikter i forbindelse med virksomhedsoverdragelse, fra arbejdsministeren
	Svar på spm. 23 om bevis i forbindelse med uenighed, fra arbejdsministeren
	Svar på spm. 24 om gennemførelse af retssager indeholdende bevis for overdragelse, fra arbejdsministeren
	Svar på spm. 25 om gældende frist, fra arbejdsministeren
	Svar på spm. 26 om indførelse af mere vidtgående bestemmelser, end det er krævet i de tilgrundliggende direktiver, fra arbejdsministeren
7	1. udkast til betænkning

Bilagsnr.	Titel
8	Svar på spm. 4 om tvang ved afgørelse af sager, fra arbejdsministeren Supplerende svar på spm. 6 om underretning af fagforbund, fra arbejdsministeren Svar på spm. 15 om redegørelse fra Justitsministeriet vedrørende pligt til at forhandle, fra arbejdsministeren Svar på spm. 16 om tvungen fagretlig behandling, fra arbejdsministeren Svar på spm. 19 om Justitsministeriets vurdering af kritik fra Advokatrådet, fra arbejdsministeren Svar på spm. 20 om Justitsministeriets vurdering af lovforslagets § 4 a, stk. 2, om tvungen fagretlig behandling, fra arbejdsministeren
9	Spm. 27 om fagretlige konsekvenser i forbindelse med overenskomstfortolkende kompetence, til arbejdsministeren
10	Spm. 28 om udtalelse fra Arbejdsretten om ændringsforslag nr. 2, til arbejdsministeren